

Buletin
INFORMATIV

Anul XXI • nr. 4 (239) • Aprilie • 2012

CENTRUL NAȚIONAL PENTRU CONSERVAREA ȘI PROMOVAREA CULTURII TRADIȚIONALE

Buletin
INFORMATIV

Anul XXI • nr. 4 (239) • Aprilie • 2012

**MINISTERUL CULTURII
ȘI PATRIMONIULUI NAȚIONAL**
**CENTRUL NAȚIONAL PENTRU CONSERVAREA
ȘI PROMOVAREA CULTURII TRADIȚIONALE**

013701 București • Piața Presei Libere nr. 1 • corp B 1

• etaj V / VI • telefon/fax 317 89 70

www.centrul-cultura-traditionala.ro

e-mail: contact@centrul-cultura-traditionala.ro

Director: Ciprian OGRĂZEANU

Redactor coordonator: Oana Gabriela PETRICĂ - director adjunct

Colectiv redacțional:

Mihaela CIORCILĂ (secretar de redacție) • Dănuț DUMITRAȘCU

Elena GAVRILUȚIU • Mirola MIHĂLĂ

Difuzare: Mariana COMAN

Coperta I - *Maica Domnului Îndurerată* -
Alexandru MIHĂESCU (București)

Coperta IV - *Dimineață de Paști* - Volcu MIHUȚ
(Brusturi, jud. Arad)

Fotografii de Dănuț Dumitrașcu

ISSN 1224 - 6921

Tehnoredactare: Anca Cristina VERGULESCU

Pregătiri de Paști - Mariana MIHUȚ,
Brusturi, jud. Arad

Fotografie de Rodica Dineche

**Mulțumim tuturor colaboratorilor
și așteptăm în continuare informații și articole de specialitate
pentru *Buletinul Informativ*.**

Cuprins

Cercetare aplicată

<i>Parada Cucilor - obicei popular contemporan</i>	2
(Anamaria STĂNESCU)	
<i>Mătăuzele de foc au ars relele în Sadu, județul Sibiu</i>	5
(Maria SPĂTARIU)	

<u>Agenda aprilie 2012</u>	9
---	---

Portret

<i>Despre lemnul artistic din România</i>	25
(Dr. Corina MIHĂESCU)	

Ecouri

<i>Salonul de Primăvară argeșean</i>	30
(Cosmin BLOJU)	

Confesiuni

<i>Dialog cu Ecaterina Hamat</i>	33
--	----

Cercetare aplicată

Parada Cucilor - obicei popular contemporan

Cercetarea de teren asupra obiceiului tradițional al Cucilor din Brănești, județul Ilfov a continuat și în anul 2012, în cadrul Programului CNCPCCT *Cultura tradițională - potențial național contemporan*.

Echipa de cercetare a fost alcătuită din Anamaria Stănescu, referent, și Dănuț Dumitrașcu, consultant artistic. În data de 27 februarie 2012, adică în prima zi după Duminica Lăsatului de sec de brânză pentru Sfintele Paști, am revenit în Brănești pentru a-i recunoaște pe Ceilalți, în ipostaza lor ceremonială de protagoniști ai alaiurilor de Cuci.

Reîntoarcerea în Brănești a generat documente etnologice foto și video, ce redau contextul sociocultural actual al Zilei Cucilor. Astfel, am constatat o scindare structurală a sărbătorii Cucilor. Am sesizat efortul profesorului Marius Ovidiu Sebe de la Școala nr. 1 Brănești de a stimula interesul comunității locale pentru obiceiul tradițional al Cucilor. Acestui demers, realizat într-un cadru instituțional, i se opune o manifestare populară, specifică unei serbări câmpenești.

Simpozionul *Folclor fără frontiere*, organizat de reprezentanții Casei Corpului Didactic Ilfov, în parteneriat cu Școala nr. 1 cu clasele I-VIII și Primăria din Brănești a avut ca scop impunerea unui model ceremonial, fundamentat pe normele tradiționale ale obiceiului

Măști tradiționale de cuci, Brănești, jud. Ilfov, februarie 2012

Cucilor, exprimate prin dezbaterile despre comuniunea româno-bulgară și prin Expoziția *Cucii din Brănești: artă și tradiție*. Acestora li se adaugă, organizarea unui concurs al celei mai bune vestimentații rituale de Cuc, la care au participat elevii Școlii nr. 1 din Brănești.

În jurul orei 15.30, alaiul de *cuci* și *cucoaice* a început defilarea pe străzile din Brănești, pentru a alunga boala din oameni și răul din sat, prin intermediul lovirii localnicilor cu palma pe umăr. Am consemnat și unele acte de violență rituală, precum aruncarea cu cenușă și cu făină de grâu, în credința că se va asigura belșugul roadelor câmpului.

Prin intermediul parodiei, alaiurile de Cuci înnoiesc tot ceea ce este vechi, purifică tot ceea ce este maculat și fertilizează tot ceea ce este steril, spre beneficiul gospodarilor.

În marea varietate de măști și travestiuri, *cucii* și *cucoaicele* apar din ce în ce mai rar, măștile cilindrice din carton fiind substituite treptat de cele din plastic, cumpărate de la magazin. Așa că,

Lovirea rituală a localnicilor

Chipuri de cuc contemporane

traversând Brăneștiul, am întâlnit un număr mare de purtători ai *chipurilor de Cuc*, ce fac trimitere la diverse personaje fantastice și personalități ale mass-mediei contemporane. Însă, măștile comerciale ale lui Spiderman sau ale unui monstru din filmele horror nu sancționează viciile comunității tradiționale, ci tarele societății de consum multinaționale.

Este estompată și comunicarea necontrolată dintre lumea *de aici* și lumea *de dincolo*, specifică Haosului primordial, deoarece funcția spectaculară este cea dominantă. Accentul cade pe amuzamentul spectatorilor, cu ajutorul lăutarilor și al micilor cu bere, nu pe sacralitatea relației dintre Cuci și beneficiarii lor. De aceea, anihilarea Răului și a Vechiului, prin parodia dării în vileag, începe a fi doar un ritual uitat de majoritatea localnicilor din Brănești, și mai supraviețuiește doar în amintirea celor de vârsta a treia.

Astfel, dinamica produsă de factorii psiho-socio-istorici asupra obiceiului tradițional al Cucilor din Brănești transformă treptat sărbătoarea Cucilor într-o serbare câmpenească.

Anamaria STĂNESCU

Referent, CNCPCT

Fotografii de **Dănuț DUMITRAȘCU**

Consultant artistic, CNCPCT

Mătăuzele de foc au ars relele în Sadu, județul Sibiu

Nu multe sunt satele județului Sibiu unde secul de brânză se lasă, și în prezent, cu foc. Una dintre localitățile sibiene care păstrează acest obicei este Sadu. Demonstrația a fost făcută de feciorii din comună și în acest an, când, înainte de Lăsatul secului de brânză, au aprins focuri pe dealuri, ca să ardă toate relele. În localitate, obiceiul este cunoscut sub denumirea de *Mătăuze* și înglobează și tradiția strigării peste sat.

În mare, semnificațiile acestor ritualuri sunt cele cunoscute în plan național: „venirea primăverii, începutul muncilor de primăvară,

Mătăuzele de foc, Sadu, jud. Sibiu, 2012

Fotografie din Arhiva CJCPCT „Cindrelul-Junii” Sibiu

începutul lungii perioade de privațiuni, de rețineri, de asceză a postului cel mare” [Mihai Pop, *Obiceiuri tradiționale românești*, București, 1976, p. 85]; „purificare socială” [Maria Bocșe, *Obiceiuri tradiționale românești din Transilvania*, Cluj-Napoca, 2006, p. 182] prin demascarea colectivă a faptelor lipsite de bună-cuviință. Se constată însă că, din punct de vedere social, obiceiul începe să piardă funcția de demascare a faptelor lipsite de bună-cuviință și tinde să o păstreze doar pe aceea matrimonială, adică pe cea care face referire la fetele nemăritate sau la holtei: „facem focuri să dispară răul prin ardere, iar fetele nemăritate sunt «măritate» de noi ca să știe că trebuie să se grăbească”, mărturisește unul dintre feciorii satului.

Schimbări intervin și în ceea ce privește perioada de desfășurare a mătăuzelor: în trecut, acestea se aprindeau în seara Duminicii de Lăsăturii Secului [Ion I. Lotreanu, *Studiu etnomuzicologic și sociologic al comunei Sadu din Mărginimea Sibiului*, lucrare în manuscris], în prezent, însă, se constată o extindere a obiceiului pe parcursul a trei seri: de vinerea până duminică. Explicațiile fenomenului sunt legate atât de o mai mare dorință de socializare a

tinerilor, cât și de faptul că feciorii, elevi fiind, au în vedere programul de școală și preferă să organizeze două nopți cu focuri ce se întind până dimineața, pentru ca în noaptea de duminică spre luni să limiteze focurile până la miezul nopții. Cea mai mare schimbare ține însă de natura mătăuzelor. În trecut, acestea erau realizate din șomoioage de paie și din cârpe muiate în motorină [*Idem*] sau din cizme vechi, în timp ce acum mătăuzele sunt cauciucuri de care se leagă lanțuri pentru a putea fi mânuite: „Noi făceam mătăuze din cizme, cățran din camere de mașină, iar părinții și bunicii noștri le făceau din paie și din cârpe pe care le legau pe o roată de lemn și apoi făceau coada dintr-o bătă. Acum e ușor cu cauciucuri”, spune un localnic sexagenar.

În mare, desfășurarea obiceiului urmează practicile din trecut: cu câteva săptămâni înainte de Lăsarea Secului, feciorii satului se organizează în două cete (a căror componentă o respectă, în general, pe cea a cetelor de feciori de la Crăciun) și fiecare ceată stabilește locul unde va aprinde focurile: pe dealul Râpa sau pe Dealul Picui. Spiritul de competiție există între cele două cete, mai ales că obiceiul este privit și ca o probă de maturitate pentru tineri; în consecință, fiecare ceată se străduiește să aprindă focuri cât mai mari și să învârtă cât mai multe mătăuze. Totuși, obiceiul nu pierde latura de coeziune și comuniune: „Noi, de pe Râpă, câștigăm aproape întotdeauna. De când știu eu, cred că Picuiul a câștigat o dată sau de două ori. Dar nu se supără nimeni, că și ei vin la noi și noi mergem la ei”.

Odată cetele stabilite, încep pregătirile propriu-zise: „În luna asta am strâns vreo 50 de cauciucuri de pe unde am putut, de la oamenii din sat, de la vulcanizări, din Cisnădie. Le-am dus pe toate acasă la unul dintre noi și cu o zi-două înainte de mătăuze le-am cărat în sus, pe deal”, povestesc feciorii. În săptămâna dinaintea Lăsăturii de sec, au urcat zilnic pe Râpă pentru a curăța locul și pentru a săpa vetrele, adică locul unde stă fiecare băiat care învârte un mătăuz. Munca are și conotații sociale: „Venim în timpul zilei, curățăm, aducem lemne și mai facem ș-un grătar” - povestesc băieții.

În cele trei seri în care se desfășoară mătăuzele, flăcării urcă pe dealuri înainte de lăsarea întunerului. Pentru început, aprind un foc cu ajutorul lemnului, iar peste lemne așază un cauciuc mare de tractor, pe care îl lasă să ia foc bine. Concomitent, se pregătesc

mătăuzele: cauciucuri mai mici sunt legate cu lanțuri, apoi sunt așezate pe cauciucul mare în flăcări. Când și acestea iau foc, o voce se aude: „Hai, ferțiți-vă din drum că vin cu mătauzul” - și imediat băieții trăgând mătauzele se împrăștie în sus și în jos pe deal. Când toți au ajuns la vetre, încep să rotească mătauzele deasupra capetelor. Fiecare cerc de foc descris de mătauze este punctat cu strigăte: „- M-o mânat mare, măăă...”, iar alt fecior, ce învârte roate la nici zece metri distanță, întreabă: „- Cine mare te-o mânat, măăă?”. Și imediat vine răspunsul: „- Fetele comunii, măăă...” și dialogul continuă: „- De ce, măăă?; - Să le mărităm cu toți nebunii, măăă...; - Pe cine, măăă?; - Pe Dorin, măăă...; - Cu cine, mă...; - Cu Lina, măăăă...; - Să trăiască, măăă, Să se înmulțească măăă...; - Cu-o echipă de fotbal, măăă!”. O dată strigătura terminată, după un răgaz de câteva minute, băieții încep să strige iar: „Arde Râpa! Arde Râpa!” sau „Mere puiu’ la culcare /Îmbrăcat în pijamale/Pijamale cu stelute/Lua-le-ar dracu de maimuțe/Și un pachet de biscuiți/Lua-i-ar dracu de tâmpiți.” Se constată astfel că satira socială este voalată, fiind mascată de strigăturile cu caracter matrimonial, în cadrul cărora persoanele alese pentru a fi „căsătorite” sunt „ăia care nu-s de treabă, care-s vai de capul lor”.

În ceea ce privește actanții direcți ai ceremonialului, trebuie spus că aceștia sunt, în general, feciori până în 18 ani și că încă de la 16-17 ani intervine reținerea de a mai lua parte la asemenea evenimente. Transferul de cunoștințe de la o generație la alta este realizat prin cooptarea fraților mai mici, care primesc sarcini precum căratul lemnului, iar răsplata vine prin realizarea de mătauze mai mici, din cauciucuri de cărucior. Feciorii peste 20 de ani sau bărbații maturi pot lua parte la mătauze, dar au calitatea de spectatori. În mod similar se întâmplă ca și fetele să urce pe dealuri, la mătauze, dar numărul lor este de obicei mic. Implicarea fetelor în desfășurarea obiceiului se realizează prin invocarea numelui lor și prin „căsătorirea” lor chiar cu „drăguții” lor.

Maria SPĂTARIU

Colaborator, CJCPCT „Cindrelul-Junii” Sibiu

*Agenda**

Alba

2 aprilie – Alba Iulia

„Artă și culoare în zi de sărbătoare” - expoziție-concurs de icoane și ouă încondeiate.

4-30 aprilie – Aiud

Luna Bibliotecii - manifestări cultural-artistice.

6 aprilie – Cugir

„Primăvară multiculturală” - vernisarea unor expoziții de artă.

8 aprilie – Cugir

Manifestări artistice dedicate *Zilei Internaționale a Rromilor*.

12-15 aprilie – Cugir

Păștenii - obicei devenit tradițional în această zonă. (În anul 1948 preotul Ioan Sabău din Vinerea a hotărât ca pregătirea Sfințelor Paști să fie făcută de persoanele care împlinesc vârsta de 60 de ani și care vor purta numele de „pășteni”. În anii de început, toată cheltuiala pentru pâine, vin și vasele de pregătire a paștelui era suportată de una dintre familiile înstărite din Vinerea. Acum, este implicată întreaga comunitate.)

*N.R. Informațiile de la această rubrică sunt furnizate de centrele județene pentru conservarea și promovarea culturii tradiționale. Pentru confirmări, vă rugăm consultați organizatorii.

16 aprilie – Șugag

Statu' la vase în luna Paștelui - obicei unic, vechi de sute de ani, desfășurat luni, în a doua zi de Paști, în comuna Șugag, care adună în curtea bisericii toți tinerii căsătoriți în anul de dinaintea Paștilor.

16 aprilie – Presaca Ampoiului

„Tradiții presecane”. A doua zi de Paști, în localitate, după terminarea Liturghiei, localnici și turiști participă la trei obiceiuri populare foarte vechi, două dintre acestea fiind unice în țară: *Pomana Copiilor și Fugăritul Mirelui*. Cel de-al treilea obicei - *Jucatu' loștii-n băță* - este un joc asemănător celui de oină, practicat numai în perioada Paștilor.

20-22 aprilie – Aiud

Festival internațional de umor - ediția a VIII-a.

29 aprilie – Aiud

Festivalul Internațional al Filmelor de Foarte Scurt-metraj.

Argeș

6 aprilie-12 mai – Pitești - Muzeul Județean Argeș - Galeria de Artă Naivă, Curtea de Argeș - Casa de Cultură „George Topârceanu”

„Rugămu-ne Ție!” - expoziție-concurs națională de icoane - ediția a XIV-a, organizată în parteneriat cu Muzeul Județean Argeș, Arhiepiscopia Argeșului și Muscelului și Centrul de Cultură și Artă „George Topârceanu” din Curtea de Argeș.

22 aprilie – Mioveni

„Cântecele Argeșului și Muscelului” - festival-concurs județean al grupurilor vocale și instrumentale tradiționale, al rapsozilor, soliștilor vocali și instrumentiști - etapa finală.

27 aprilie – Pitești

Expoziția retrospectivă a meșterului popular Elena Nencov.

Bacău

2-15 aprilie – Oituz

Sub genericul „Sfânta zi a Învierii” au loc programe de cântări religioase, atât în comunitatea catolică, cât și în cea ortodoxă.

21 aprilie – Găiceanca

În cadrul Programului „Conexiuni culturale” al CJCPCT se organizează o șezătoare cu teme: *162 de ani de la nașterea Veronicăi Micle, Ziua Internațională a Cărții, Sfântul Mare Mucenic Gheorghe*.

Bihor

9-14 aprilie – Oradea

„Gala muzicii culte”; participă soliști vocali, orchestre de cameră și coruri de cameră.

9-14 aprilie – Oradea, Băile Felix

Salonul de Primăvară - expoziție de artă plastică și grafică.

13 aprilie – Drăgoteni, Beiuș, Rieni, Vașcău

Festivalul de Datini și Obiceiuri de Primăvară și de Paști Lioară, Lioară.

19 aprilie – Beiuș

Zilele Festive ale Municipiului Beiuș - manifestări culturale.

20 aprilie – Oradea

Festival studentesc de dans și muzică populară.

20-22 aprilie – Băile Felix

Spectacol de folclor.

21 aprilie – Oradea

Zilele Culturii Spirituale.

29 aprilie – Ștei

Concursul „Varietăți bihorene”, cu participarea formațiilor artistice din localitățile: Nucet, Vașcău, Ștei, Beiuș, Salonta, Marghita, Valea lui Mihai etc.

Botoșani

23 aprilie – Botoșani

Târgul Meșterilor Populari, înscris în complexul de manifestări dedicat *Zilelor Orașului Botoșani*.

București

4-27 aprilie – București, Centrul Național de Artă „Tinerimea Română”

Centrul Național pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale organizează Expoziția Națională *Patimile și Învieria Mântuitorului în Creația Populară Contemporană* -

ediția a XX-a - la Centrul Național de Artă „Tinerimea Română”, str. Schitu Măgureanu nr. 4, București.

Sunt expuse icoane cu tematică pascală, pe lemn și pe sticlă, pictură și sculptură naivă și ouă încondeiate din Bucovina. Vernisajul are loc în data de 6 aprilie, la ora 14.

7-16 aprilie – București – Parcul Cișmigiu

Centrul Tradiției și Creației Populare al Municipiului București (CreArT) organizează *Tradiții și flori de sărbători* – manifestări dedicate Paștilor – târg al meșterilor populari, expoziție florală, ateliere de creație, expoziție de iepuri, spectacole.

● Centrul Național pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale organizează la Brăila, în perioada 24-25 aprilie a.c., cea de-a VII-a ediție a *Consfătuirii naționale a directorilor centrelor pentru conservarea și promovarea culturii tradiționale/centrelor culturale*. Subiectele propuse spre dezbateri pentru ediția 2012 a consfătuirii sunt:

- *Modalități de realizare a atribuțiilor specifice așezămintelor culturale*

- *Atelier de lucru – propuneri legislative – dezbateri și actualizare.*

Buzău

10-25 aprilie – Buzău - Aula Bibliotecii Județene „Vasile Voiculescu”

Expoziție de icoane, artă populară, ouă încondeiate și produse pascale sub genericul „Tradiție și credință”.

21 aprilie – Pătârlagele

Târgul Cucului - sărbătoare folclorică tradițională - ediția a XI-a.

Caras-Severin

1 aprilie – Reșița

Spectacol aniversar: 7 ani de la înființarea Orchestrei Profesioniștii „Virtuozii Semeniciului”.

23 aprilie – Moceris, com. Lăpușnicu Mare

Conservarea obiceiurilor de primăvară: *Măsuratul oilor*. În context: *Întâlnire cu fiii satului*.

24-25 aprilie – Grădinari

Învierea/Nigeia - sărbătoare folclorică.

Constanța

4 aprilie – Constanța

„Tradiții și obiceiuri de Paști” - activitate care vizează recitarea de poezii, interpretarea unor cântece și compoziții proprii ale elevilor școlilor nr. 40 „Aurel Vlaicu” și nr. 7 „Remus Oprescu”.

Dâmbovița

2-6 aprilie – Târgoviște

„Școala Altfel” - program educațional derulat de Centrul Județean de Cultură Dâmbovița, Complexul Național Muzeal „Curtea Domnească” și Biblioteca Județeană „I. H. Rădulescu”, în colaborare cu Inspectoratul Școlar Județean Dâmbovița prin care, pentru prima dată, o săptămână este dedicată activităților extracurriculare, cuprinse într-un set de programe ce răspund temelor propuse de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului. Activitățile se adresează tuturor categoriilor de elevi, începând cu preșcolarii și terminând cu liceenii, urmărind încurajarea și dezvoltarea capacităților artistice ale elevilor, descoperirea aptitudinilor individuale, a talentelor, oferind, în egală măsură, și cadrelor didactice posibilitatea de a învăța în același timp cu aceștia. Prin program specialiștii instituțiilor de cultură implicate, meșterii populari și artiștii invitați transmit elevilor din experiența lor profesională și artistică.

● În perioada 23-27 aprilie, specialiștii Centrului Cultural fac deplasări în teren, în comunele Niculești, Slobozia și Șelaru în vederea completării informațiilor necesare elaborării *Enciclopediei Județului Dâmbovița*.

Dolj

2 aprilie – Craiova - Galeria „Cromatic”

Expoziția de grafică a artistei Doina Smarandache.

8 aprilie – Urzicuța

Cumicitul fetelor - obicei popular local.

8 aprilie – Pielești

„Primăvara Floriilor” - festival interjudețean al cântecului și dansului popular românesc - ediția a III-a.

10-11 aprilie – Craiova

Festivalul Sărbătorilor de Primăvară, organizat în cadrul „Târgului de Paști”; partener: Muzeul Olteniei - Secția Etnografie.

11-12 aprilie – Ohaba, com. Melinești

Focurile rituale de Joimari - practici de pomenire a morților în Săptămâna Patimilor.

12 aprilie – Bechet

Vărsatul ritual de apă - obicei popular practicat de pomenirea morților în Săptămâna Patimilor.

16 aprilie – Desa, Galiciuica, Călărași (sat Sărata), Giubega

Hora de pomană - obicei care face parte din riturile de trecere.

17 aprilie – Terpezița

Manifestări etnofolclorice dedicate Fiilor satului și Zilei Comunei Terpezița.

23 aprilie – Bistret

Proorul sau Ramura verde - obicei popular practicat în fiecare an de Sfântul Gheorghe.

23 aprilie – Desa, Piscu Vechi

Gurbanul rudarilor la Sfântul Gheorghe - obicei tradițional practicat de etnia rromă, ramura rudarilor.

● În perioada 18-30 aprilie are loc, în comuna Pielești (și satele aparținătoare), cercetarea de teren „Tradiția și creația populară în satul românesc contemporan - zona etnografică Dolj”.

Galati**4, 27 aprilie – Galați**

Vernisaje ale unor expoziții de arte vizuale - pictură, sculptură, design, ceramică, artă decorativă. Lucrările expuse sunt realizate de elevii Școlii de Arte.

8 aprilie – Galați

Târgul de Florii - manifestare organizată cu prilejul sărbătorii religioase a Floriilor, parte a Programului „RO-ETHNOS”. Participă meșteri populari din județul Galați.

8 aprilie – Galați - Faleza Dunării

Festivalul Scumbiei - petrecere în aer liber pe Faleza Dunării. Au loc concursuri, expoziții, spectacole de muzică de promenadă, mini-târg, alte concerte și spectacole.

11 aprilie – Galați

„Înviere și lumină” - Salonul Național de Artă Naivă, care reunește creatori din toate zonele țării. Manifestarea face parte din Programul „Innocens”, derulat în parteneriat cu Arhiepiscopia Dunării de Jos.

20 aprilie – Galați

„Vine, vine primăvara” - expoziție de fotografie a elevilor Școlii de Arte - Clasa Artă foto, organizată în colaborare cu Clubul Fotografilor „Dunărea de Jos”.

27 aprilie – Galați

„Cântec, joc și voie bună” - spectacol folcloric susținut de elevii: Școlii de Arte - clasele: Canto-muzică populară, Acordeon, Orgă electronică, Dans popular.

29 aprilie – Galați

Manifestări artistice dedicate Zilei Internaționale a Dansului. Participă elevii ai Școlii de Arte (clasa dans popular, balet), elevii ai grădinițelor și școlilor din municipiul Galați, cluburi de dans, precum și artiști consacrați în arta dansului.

● Marți, 17 aprilie, apare nr. 122 al revistei „Dunărea de Jos”, publicație culturală editată de Centrul de Cultură „Dunărea de Jos”.

● Apare volumul 6 din colecția „cArtESENTE” - care cuprinde cele mai frumoase poeme ale autorului gălățean Cornel Antoniu.

Giurgiu**4 aprilie – Giurgiu**

„Să încondeiem ou împreună” - curs de încondeiere a ouălor pentru cursanții Clasei Grafică a Școlii de Arte din cadrul CJCPCT Giurgiu.

7 aprilie – Herești

„Mugurel de sălcioară” - festival județean al obiceiurilor de primăvară organizat de CJCPCT Giurgiu în parteneriat cu Protoieria Herești.

21 aprilie – Giurgiu

Festivalul Național de Muzică Religioasă Interconfesională, cu participare internațională, „Lumină din Lumină” - ediția a III-a.

23 aprilie – Giurgiu

Spectacol susținut de Ansamblul Folcloric „Doina Dunării” al Centrului Cultural „Ion Vinea”; evenimentul face parte dintre manifestările dedicate Zilei Orașului Giurgiu.

23 aprilie – Giurgiu

„Hristos a Înviat!” - festival-concurs național de artă plastică - ediția a IV-a.

23-30 aprilie – Giurgiu

Expoziție de artă populară cu tematică pascală realizată de elevii Școlii Populare de Arte.

25 aprilie – Giurgiu

Spectacol muzical-coregrafic susținut cu ocazia Zilei Mondiale a Dansului.

● Pe parcursul lunii aprilie se derulează, la Giurgiu, proiectul CJCPCT „Primăvara culturală giurgiuveană”; din program:

- 18 aprilie: concert simfonic susținut de Orchestra de Suflători „Valahia” a Centrului Cultural „Ion Vinea”;
- 20 martie: seară de teatru;
- 25 aprilie, Ateneul „Nicolae Bălănescu”: serată muzicală camerală;
- 28 aprilie: zi de creație - artă plastică; participă elevi din Giurgiu și din Bulgaria.

Gorj**1 aprilie – Peștișani - Căminul Cultural**

„Parada glumelor” - concurs de interpretare a anecdotelor.

8 aprilie – Săulești

„Lăutari de ieri, lăutari de azi” - concert de muzică lăutărească.

Organizatori: Consiliul local, Căminul Cultural și Organizația locală a rromilor.

8 aprilie – Stănești, Bălcești, Călnic, Bărbătești, Jupânești, Rovinari
Pastorala Floriilor - complex de manifestări cultural-artistice închinat sărbătorilor pascale. Organizează: CJCPCT Gorj, Școala Populară de Artă, Ansamblul Artistic Profesionist „Doina Gorjului”, consiliile locale și așezămintele culturale din localitățile menționate.

8 aprilie – Tântăreni

„Conviețuiri” - spectacol artistic de Ziuă Internațională a Rromilor.

10 aprilie – Turburea - Muzeul Satului

Concurs de încondeiere a ouălor.

13-17 aprilie – Bărbătești

„Iepurașul când sosește” - expoziție de ouă încondeiate, concurs de desene și materiale confecționate de copii închinat sărbătorilor de Paști.

15 aprilie – Rovinari

„Lumină din lumină” - expoziții de icoane, ouă încondeiate, produse tradiționale. Recital de muzică religioasă.

15 aprilie – Logrești

Expoziție de icoane.

19 aprilie – Bălta, com. Runcu

Sărbătorile Dealului/Sfințirea viilor - manifestare care face parte din Programul „Gorjul tradițional”.

19-22 aprilie – Târgu Jiu și localități din județ

Zilele Culturii Scrise în Gorj - lansări de carte și reviste, salon editorial itinerant, întâlniri cu scriitori gorjeni.

21-22 aprilie – Turceni

Festivalul Interjudețean de Umor „Al. C. Calotescu-Neicu”. Organizatori: CJCPCT Gorj, Primăria și Casa de Cultură Turceni, în parteneriat cu Biblioteca Județeană și Liga Culturală „Fiii Gorjului” București.

22 aprilie – Crușeț

Strigarea fetelor/Împodobitul porților gospodăriilor cu crengi de fag - manifestare cuprinsă în Programul „Gorjul tradițional”.

22 aprilie – Stejari

Ziuă Costumului Popular - expoziție și concurs de costume populare din zonă.

22 aprilie – Dănciulești

Simpozionul „Bisericile de lemn din satul Zeicoiu”.

23 aprilie - Bolboși, Bumbești-Jiu, Bustuchin, Crasna, Mușetești, Samarinești, Săulești, Stoina, Urdari, Turcinești

Manifestări etnofolclorice și religioase dedicate sărbătorii Sfântului Mare Mucenic Gheorghe.

23 aprilie – Frâncești, com. Peștișani

Sărbătoarea Fiilor satului Frâncești.

24-25 aprilie – Bumbești-Jiu

Zilele Orașului Bumbești-Jiu - complex de manifestări cultural-artistice.

27 aprilie – Arcani

Sesiunea de comunicări științifice „90 de ani de la începuturile mișcării culturale de pe Valea Jaleșului. „Crinul satelor” - prima bibliotecă sătească din Gorj -Arcani, 1917”.

27-29 aprilie – Târgu Jiu, Novaci

Festivalul Portului și Dansului Popular Gorjenesc „Liviu Dafinescu” - faza județeană.

28 aprilie – Mușetești

„Micii artiști” - expoziție de sculptură în lemn realizată de copii.

29 aprilie – Rovinari

„Orașul în care m-am născut” - târg al meșterilor populari, întâlnire cu rapsozii locali.

30 aprilie – Ciupercești, Ionești

„Gorjul istoric și pitoresc” - expoziții de carte, hărți, ghiduri turistice și ilustrate poștale.

Harghita2 aprilie – Oona de Sus

Concursul pentru copii „Játtszunk együtt” (Joacă împreună).

13 aprilie-13 mai – Miercurea-Ciuc

Curs de formare profesională a adulților: specializarea fotograf.

23-29 aprilie – Păsăreni

Tabără internațională de artă fotografică

- În această lună se lansează volumele *Agyú és tulipen* și *A magyar nemzet Forténete - Honfoglal Kora* - cel din urmă aparținând istoricului Hidan Csaba.

Iași6-30 aprilie – Iași

Expoziția națională de Artă Naivă „Saloanele Moldovei” - ediția a XXI-a.

7 aprilie – Mirosllovești

„Șezători la noi în sat” - manifestări etnofolclorice - proiect inițiat de CJCPCT Iași.

Ialomița20 aprilie – Muntenii-Buzău, Bucu

Fazele zonale ale Festivalului Județean de Folclor „Zărzărică, zărzărea”.

Ilfov

9-13 aprilie – București, Otopeni, Voluntari, Bragadiru, Moara Vlăsiei

Sub genericul „Sărbători pascale”, se organizează:

- expoziții de icoane pe sticlă, icoane pe lemn, ouă încondeiate, alte obiecte de artă populară;

- un spectacol de folclor susținut de Ansamblul Folcloric „Valahia”, dirijor: Marius Zorilă, soliști: Lavinia Goste, Marioara Man Gheorghe, Letiția Boroș, Mădălina Ciucu, precum și de ansamblurile „Perinița” - Otopeni, „Gruianca” și „Codrii Vlăsiei”, coregraf coordonator: Liliana Comana;

- un concert pascal susținut de Orchestra „Simfonia Bucureștilor”, dirijor: Florin Totan.

● CJCPCT Ilfov este coorganizator al primei ediții a Festivalului Național de Muzică Ușoară „Șerban Georgescu”, desfășurat la Pitești. Din județul Ilfov participă în concurs tineri soliști. Centrul ilfovean oferă în cadrul acestui festival Premiul Special „Șerban Georgescu”.

● Se continuă „Caravana teatrului în Ilfov”. Au loc reprezentații teatrale în județ, susținute de actori profesioniști din instituțiile de teatru și companii particulare din România, în județul Ilfov.

Mehedinți19 aprilie – Cujmir

Spectacol folcloric susținut de Ansamblul Profesionist „Danubius”.

21-23 aprilie – Drobeta-Turnu Severin

Manifestări dedicate *Zilelor Severinului*.

Mureș22 aprilie – Nazna, com. Sâncraiu de Mureș

„Nestemate mureșene” - festival de obiceiuri, tradiții și tarafuri județene.

Neamț

2 aprilie – Piatra Neamț

Spectacolul „Voci de primăvară”, inclus în Proiectul „Stagiunea muzicală 2011-2012”.

Olt

5-6 aprilie – Cezieni și Dobroteasa

Tradiții și obiceiuri de sărbătoarea Sfințelor Paști.

16 aprilie – Vișina Veche, Izbiceni, Tia Mare, Vădastra.

Obiceiuri și tradiții de Florii și Paști - Govia și Hora de pomană.

17 aprilie – Dobroteasa, Cezieni

Simboluri creștine în arta populară din nordul județului Olt. Dezbateri, expoziție etnografică. Expoziție de icoane, ouă încondeiate și concurs de ciocnit ouă.

20 aprilie – Slatina

Expoziție de artă plastică cu lucrări din patrimoniul CJCPCTC Olt.

● În cursul lunii aprilie CJCPCTC participă la realizarea și desfășurarea manifestărilor care se organizează de către Consiliul Județean Olt la Bruxelles, sub genericul *Primăvara românească la Bruxelles*.

● Pe tot parcursul lunii aprilie au loc instruirii ale ansamblurilor artistice din județ.

Prahova

1-30 aprilie – Cerașu

„Artă și meșteșug pe Valea Drăjnuței și Drajnei” - expoziție de țesături, cusături, obiecte din lemn și fier specifice zonei, manifestare organizată în colaborare cu Centrul Județean de Cultură Prahova.

2-6 aprilie – Sinaia - Cazino

„Primavera” - festival național de teatru și oratorie.

5-6 aprilie – Brebu - Școala „Matei Basarab”

Festivalul Sportului și Culturii „In Memoriam Profesor Neculai Drăgan” - ediția a XV-a.

6 aprilie – Comarnic

Dialog cultural între localitățile Comarnic și Vâlcănești.

7 aprilie – Ploiești

„Pelerinajul de Florii” - procesiune religioasă în Municipiul Ploiești.

8 aprilie – Drajna

Sărbătoarea Floriilor - spectacol muzical susținut de Grupul „Mugurelul” al Școlii de Arte Ploiești - Clasa Drajna și Grupul Folcloric „Poienița”.

8 aprilie – Plopu

Sărbătoarea Floriilor - manifestare etnofolclorică, cu participare zonală - ediția a VIII-a.

9-15 aprilie – Drajna

„Domnuț și Domn din cer” - expoziție de icoane realizate de elevii Clasei externe de pictură Drajna, a Școlii de Arte Ploiești.

12 aprilie – Bușteni - Centrul Cultural „Aurel Stroe”

„Un ou frumos pentru Hristos” - concurs zonal de încondeiat ouă.

12 aprilie – Sinaia

„Sinaia în Lumină” - procesiune în Joia Mare.

20 aprilie – Bălțești-Sărățel, com. Păcureți

„Izvorul Tămăduirii” - manifestare folclorică în aer liber, cu participare zonală.

24 aprilie – Băicoi - Școala Dâmbu, Casa de Cultură

„Tradiții și obiceiuri românești” - concurs județean de folclor.

● CJCPCTC Prahova participă la Festivalul Internațional de Poezie „Nichita Stănescu în Basarabia”, care are loc la Chișinău (Republica Moldova). Cu acest prilej, se lansează volumele *Basarabia noastră* de N. Iorga; *Despre Basarabia*, culegere de texte alcătuită de Dumitru Munteanu-Râmnic; *Materialuri folcloristice* (vol. I și II) - culegere de folclor basarabean, realizată de profesorul ieșean Teodor Roșculeț, în perioada interbelică.

● În perioada 16-23 aprilie a.c., Ansamblul Folcloric „Florica” din Posești participă la *Festivalul Primăverii* din Beaupreau (Franța). Această participare face parte din parteneriatul economic și cultural - Asociația Solidaritatea Posești-Mauges din România și Association Solidarité Roumanie Centre Mauges-Posești din Franța.

Sălaj

3 aprilie – Vârșolț

Concursul de Recitări „Kányádi Sándor” - faza județeană.

7-8 aprilie – Zalău

Festival de teatru de păpuși, organizat de CCAJS și Inspectoratul Școlar Sălaj.

8 aprilie – Zalău

Spectacol coral închinat Învierii Domnului.

20-21 aprilie – Zalău

Festivalul „Primăvara poeziei” - concurs de recitare a poeziei, în limbile română și maghiară - ediția a XII-a. Concursul este urmat de editarea volumului bilingv *Primăvara poeziei 12*.

Sibiu

● În această lună Ansamblul Folcloric Profesionist „Cindrelul-Junii Sibiului” participă la:

- Gala Folclorului Românesc - Televiziunea ETNO TV, joi, 4 aprilie;

- un schimb internațional al tinerilor din Uniunea Europeană - 10-20 aprilie, în localitatea Ayia Napa din Cipru -, înscris în Programul „Tineret în acțiune”. Vor avea loc dezbateri cu diferite teme: folclor, diversitate culturală, șomaj, sărăcie, minorități, rasism etc.;

- spectacolul dedicat *Zilelor Orașului Drobeta-Turnu Severin* - marți, 23 aprilie.

Suceava

7 aprilie – Arbore

Festival de muzică corală religioasă.

8 aprilie – Suceava

„Au venit Floriile” - concert susținut de Ansamblul de Copii și Tineri „Balada Bucovinei” Suceava.

8-17 aprilie – Suceava

Târgul de Paști - parada portului popular, expoziții de artă populară, ateliere și concurs de încondeiat ouă.

15 aprilie – Suceava

16 aprilie – Mănăstirea Humorului

Spectacole susținute de Ansamblul Artistic „Ciprian Porumbescu”.

22 aprilie – Mălini

Comori de suflet românesc - festival-concurs de interpretare a folclorului muzical - coregrafic - ediția a X-a, faza zonală Fălticeni.

29 aprilie – Bosanci

„Comori de suflet românesc” - festival-concurs de interpretare a folclorului muzical-coregrafic - ediția a X-a, faza zonală Suceava.

● În perioada 12 aprilie-31 iulie în localități din județul Suceava are loc comemorarea arderii cărților Bucovinei și sărbătorirea centenarului martirului George Ungureanu.

Teleorman

10 aprilie – Alexandria

„Sfintele Paști - datini și practici creștine” - simpozion, expoziție de icoane, concurs și expoziție de preparate culinare tradiționale.

26-28 aprilie – Alexandria

Festivalul Național de Muzică Ușoară Românească „Primăvara în Teleorman”, dotat cu Trofeul „Ghiocelul de aur” - ediția a XLIII-a. Preselecția are joi, 26 aprilie 2012, la sediul Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Teleorman.

Timiș

28 aprilie – Moșnița Nouă

Faza zonală a Festivalului Județean de Emulație Folclorică „Lada de zestre” - ediția a VI-a. Participă formații artistice, interpreți și creatori din localitățile: Darova, Boldur, Racovița, Nițchidorf, Tormac, Sacoșu Turcesc, Moșnița Nouă, Chevereșu Mare, Criciova, Gavojdia, Știuca, V.V. Delamarina, Nădrag, orașul Buziaș.

Vâlcea

5 aprilie – Călimănești

„Patimile și Învieria Mântuitorului în iconografie” - vernisajul expoziției de icoane - ediția a III-a.

8 aprilie – Pietrari

Hora Costumelor - sărbătoarea portului popular vâlcean - ediția a XLI-a.

17-20 aprilie – Râmnicu Vâlcea - Arhiepiscopia Râmnicului
„Lumina icoanei, lumina credinței” - expoziție de icoane - ediția a VII-a.

20 aprilie – Galicea

Izvorul Tămăduirii - Izvorul Credinței - sărbătoare tradițională a comunei.

26 aprilie – Râmnicu Vâlcea - Biblioteca Județeană „Antim Ivireanul”

Salonul Național al Cărții de Etnologie - ediția a XIII-a. Proiectul este amânat din luna martie.

27 aprilie – Drăgășani

„Gib Mihăescu” - festival național de creație literară - proză scurtă - ediția a XIV-a.

Portret

Despre lemnul artistic din România

Cu domnul Nicolae Purcărea am avut dese ocazii de a ne întâlni și de a sta de vorbă. Și asta pentru că ne-am plăcut, așa cum se zice, de la prima vedere. Se simtea din discuțiile noastre, din concepțiile pe care le exprimam, din analiza unor obiecte „de gen” că eram legați de pasiunea pentru arta populară.

Nicolae Purcărea rostește calm și fără grabă propoziții și fraze al căror conținut, decantat prin experiența sa de cioplitor în lemn, se transformă în adevărate teorii, explicații semnificative de teme, motive și simboluri, capabile oricând să contribuie la definirea prin aprofundarea conceptelor și conținuturilor artei populare, etnografiei sau etnologiei.

Cu fiecare prilej ce i s-a oferit, fie că a fost vorba de discuții între partenerii de breaslă, de lecții predate elevilor de la Minisatul „Sfântul Andrei” al Colegiului „Andrei Șaguna”, de ateliere de creație tradițională, de întâlniri în cadrul Asociației Meșterilor Populari din România, de ședințe ale Academiei Artelor Tradiționale, de târguri și expoziții de artă populară, de întâlniri, aniversări, colocvii, conferințe ale specialiștilor, Nicolae Purcărea, cu modestia-i caracteristică, ridică probleme, enunța idei, exprima sentimente, transmitea experiențe, conștientiza asupra rolului creatorilor populari întru definirea specificului etnic.

Scara lucrată de Nicolae Purcărea, Brașov

Fotografie din colecția autorului

La fiecare eveniment, Nicolae Purcărea, prin discursurile sale, a scris cu gândurile și cu sufletul, fără să-și dea seama, o pagină sau un capitol din ceea ce avea să devină abia în anul 2010 cartea-îndreptar *Țara mea de basm - rânduiala artei populare*, un fel de ghid practic și rezumat al experiențelor sale și al cunoașterii profunde a problematicii artei populare.

Chiar și întâlnirile noastre „s-au soldat” de fiecare dată cu chintesențe de gândiri folositoare. Iată, bunăoară, înregistrarea uneia dintre discuțiile noastre purtate în casa de poveste din Brașov, de pe strada Pe Tocile, nr. 15, din 18 februarie 2003, la scurt timp după închiderea expoziției „Lemnul - tradiție și modernitate”, organizată de Centrul Național pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale.

- Ce părere ați avut, domnule Purcărea, despre expoziția închinată lemnului, la care și dumneavoastră ați avut obiecte expuse împreună cu elevii de la Minisatul „Sfântul Andrei” de la Liceul „Andrei Șaguna” din Brașov?

Poarta lucrată de meșter „o sinteză de simboluri”

Fotografie din colecția autorului

- M-a impresionat foarte mult faptul că ați reușit prin această expoziție să aduceți laolaltă obiecte lucrate de 150 de meșteri, creatori populari din țară... fiecare a prezentat din lucrările lui, din tot ce are mai bun. A fost o ocazie foarte bună de a ne întâlni cu colegi mai vechi, dar și de a-i revedea pe cei cu care nu ne-am mai întâlnit de ani de zile.

Am apreciat foarte mult strădania organizatorilor de a arăta în mii și mii de obiecte ce reprezintă meșteșugul acesta al cioplitului în lemn.

- Ce credeți că a fost de folos pentru cunoașterea acestui vast domeniu al artei populare din felul în care a fost organizată expoziția?

- Expoziția toată a avut un mare folos pentru cel ce a privit-o și a înțeles-o. În primul rând mi-a plăcut

faptul că ați avut o gândire deosebită, în sensul că, spre exemplu, lingurile au fost toate puse la un loc, crucile, troițele, la fel, urmând o gândire tematică atât a expoziției, cât și a meșteșugului. S-a putut învăța, dacă tot m-ați întrebat de folos, despre fiecare obiect în parte. Cine admira obiectele concentrate pe teme, își putea explica, dincolo de conținutul etichetelor fiecărui obiect, care este funcția sa, care este structura sau compoziția artistică, prin ce tehnică sau tehnici de prelucrare artistică a fost realizat fiecare obiect.

Ar fi prea mult să încerc să enumăr toate tehnicile creației artistice în lemn (amintesc doar câteva: incizia, crestarea, sculptura, cioplirea, perforarea, traforarea etc.). Cu atât mai mult nu aș putea acoperi diversitatea obiectelor prezentate prin enumerare. A fost o expoziție atât de bogată încât am fost bucuros că am participat și eu cu elevii pe care-i învăț la un asemenea mare eveniment care parcă a strâns laolaltă tot lemnul artistic din România. Cred că s-a adus din țară tot ceea ce se putea aduce. Obiectele au stat fiecare foarte bine așezate.

Tot ceea ce a fost expus acolo a însemnat spiritualitatea românească reprezentată de geniul pe care Dumnezeu l-a sădit în noi.

Nicolae Purcărea la vernisajul expoziției „Lemnul – tradiție și modernitate, organizată de CNCPCT în anul 2002

Fotografie din Arhiva CNCPCT

Ne-a crescut inima când ne-am văzut obiectele expuse într-o astfel de expoziție reprezentativă pentru țară.

- Îmi pare rău că în expoziție nu au putut fi expuse două lucruri deosebite: poarta casei dumneavoastră și scara, obiecte unicat cu o concepție artistică aparte și o realizare pe măsură. Ele vă veșnicesc și vă semnifică, îmbogățindu-vă într-un mod unic casa.

- *Da, așa este, scara și poarta casei mele nu pot fi mutate din loc. Ele vor rămâne așa ca două obiecte care să mă definească. Mă pot lăuda cu ele.*

Poarta este semnul așezării omului. Prin poartă se spune așa: aici înăuntru e sufletul meu, dincoale (în afară) e sufletul tău.

Poarta am făcut-o în anul 1984 și am sintetizat în ea toată creația populară.

Stâlpii cu torsadă amintesc despre simbolul șarpelui, al păzitorului casei. Poarta, în evoluția societății, este începutul care desparte spiritul casei de spiritul satului, al uliței.

Am imaginat pe poarta lucrată de mine o sinteză de simboluri: rombul este un element de bază care întruchipează reprezentarea

geometrică a oului - înseamnă naștere, vitalitate, revigorare. Brâncuși a luat acest simbol și l-a pus unul peste altul și așa s-a născut Coloana infinitului.

Jumătățile de romb cu laturile deschise în sus înseamnă viață, cele cu laturile în jos înseamnă moarte. Simbolurile încrustate în poarta mea vorbesc despre naștere, despre viață. I se mai poate spune tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte.

Rozeta și vârtejul reprezintă soarele în mișcare, cu razele încovoiate. Rombul și rozeta (vârtejul, soarele) sunt simboluri suverane, strălucesc, luminează, dau viață. Ele sunt simbolul vieții, rămânând mereu vii în spiritualitate, în eternitate, în tradiție, în creația populară.

Cele mai valoroase obiecte de artă populară le-am realizat după norocoasa, pentru mine, întâlnire cu doamna Elena Secoșan, care îndemnându-mă să studiez etnografia, mi-a dat sfaturi despre ceea ce trebuie să urmăresc în aprofundarea acestei științe.

Așa am început să învăț și să aplic în lucrările mele regulile artei populare: simetria, repetiția, alternanța, dinamica.

- *Ce ați învățat și ce ați realizat în arta populară după ce ați citit ce vi s-a recomandat de către doamna Elena Secoșan?*

- *În momentul în care am simțit că sunt stăpân pe ceea ce creez, mi-am dat seama că îmi revine ca ultimă datorie să las urmași. Am mai învățat că orice obiect lucrat face parte din sensibilitatea celui ce l-a făcut. Eu tot timpul am vrut să creez dintr-un lemn de foc o bijuterie.*

Ce am realizat?

Îmi dau seama că am ajuns la o etapă. Am ajuns pe vârful unei piramide și văd alte vârfuri și mai înalte către care trebuie să tind. Vor veni și alții în urma mea și vor lucra mai frumos.

Vreau să fiu model pentru unii și de aceea caut să mă depășesc. Eu îl am ca model pe Neculai Cernat, de la Șugag - Alba, care este tot creația doamnei Secoșan. Este atât de armonizat, deși este atât de încărcat în ceea ce privește multitudinea elementelor și compozițiilor ornamentale.

Se întâmplă ca omul să facă, să lucreze, să creeze și după cum simte, fără să cunoască regulile artei.

- *Cum v-ați defini în câteva cuvinte?*

- *Aș zice așa: Nicolae Purcărea: șlefuire, perseverență, căutare, învățare, tradiție, artă populară autentică.*

Dr. Corina MIHĂESCU
Cercetător științific I, CNCPCT

Ecouri

Salonul argeșean de primăvară

Consiliul Județean Argeș, prin Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Argeș, a organizat vineri, 9 martie a.c., vernisajul unei noi ediții a unei manifestări de amploare în domeniul artei plastice argeșene - *Salonul de Primăvară*. Acest eveniment anual aduce pe simeze, de fiecare dată, cele mai valoroase lucrări realizate de către pictori argeșeni amatori. Anul acesta, gazdă a fost Galeria „Arta” din Câmpulung.

Trebuie să precizăm aici că fosta capitală a Țării Românești constituie vatra unuia dintre cele mai longevive cenacluri de profil din țară - „I. D. Negulici”. Membrii săi, deosebit de activi, organizează ei înșiși tabere de creație, participă la manifestări similare din țară, preocupându-se permanent să fie și modele de urmat pentru tinerii care vor să îmbrățișeze arta plastică.

Întorcându-ne la Salonul de Primăvară de anul acesta, în spațiul expozițional deosebit, invitații au fost și ei de seamă: Simona Oprescu Bucura - vicepreședinte al Consiliului Județean Argeș, Sorin Mazilescu - directorul CJCPCT Argeș, Călin Andrei - primarul orașului Câmpulung, Liviu Cioacă - directorul Casei de Cultură „Tudor Mușatescu” din Câmpulung, pictorul Ion Pantilie.

Curatorul expoziției, domnul Ioan Crăciun, a enumerat câteva din marile personalități ale țării pe care le-a avut orașul Câmpulung, în

**Imagine de la vernisajul Salonului de Primăvară,
Pitești, 9 martie 2012**

arta plastică și în alte domenii ale culturii. Rând pe rând, invitații și-au exprimat bucuria de a se afla în mijlocul unei expoziții de calitate, în acest început timid de primăvară. Doamna Simona Bucura Oprescu a ținut să reafirme sprijinul Consiliului Județean Argeș în tot ceea ce înseamnă proiecte culturale viabile, lucru primit cu bucurie de către participanții la vernisaj, în mare parte oameni de cultură câmpulungeni.

Un moment emoționant l-a constituit evocarea pe care pictorul Ion Pantilie a făcut-o fratelui său, regretatul Gheorghe Pantelie. Prezența domnului Pantilie la ediția de anul acesta a Salonului de Primăvară nu a fost deloc întâmplătoare. Și pentru a explica acest lucru, ne vom întoarce la începuturile preocupărilor CJCPCT Argeș pentru arta plastică. Pe atunci (1962), pictorul Aurel Calotă a avut inițiativa organizării unor tabere de creație în domeniul artelor plastice, activitate care s-a dovedit benefică pentru județul nostru. Astfel că de aceste adevărate ateliere și-au legat numele artiști precum Sorin Ilfoveanu, Lucian Cioată, Ion Pantilie, Constantin Mosoia și alții. Activitatea aceasta, atât cea de organizare a taberelor, cât mai ales

de îndrumare metodică a plasticienilor, a continuat cu aceeași consistență și în timpul domnului Gheorghe Pantelie. Ca urmare a acestei activități deosebite și mai ales ca o amintire a generozității fără margini care îl definea pe cel care a fost pictorul Gheorghe Pantelie, CJCPCT Argeș a inițiat, începând cu ediția de anul acesta a Salonului de Primăvară, acordarea unui premiu care să poarte numele artistului trecut în veșnicie acum patru ani. De aceea, instituția amintită a ținut ca premiul să fie acordat în prezența domnului Ion Pantilie.

Beneficiarul acestui premiu a fost de data aceasta cel care va reprezenta Liceul piteștean de Artă „Dinu Lipatti” la olimpiada națională de profil - Gheorghe-Gabriel Ungureanu. În plus, doamna vicepreședinte Simona Oprescu Bucura l-a asigurat pe tânărul artist de faptul că el se va număra printre bursierii Consiliului Județean Argeș.

Sperăm ca, prin acordarea Premiului „Artist plastic Gheorghe Pantelie”, Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Argeș să reușească, an de an, sprijinirea tinerilor talenți care să facă cinste județului nostru.

Text de Cosmin BLOJU
Fotografie de **Sorin-Dănuț RADU**
CJCPCT Argeș

Confesiuni

Dialog cu Ecaterina Hamat

Ecaterina Hamat: *Sunt Ecaterina Hamat, în lucrări mă semnez Kati, e mai scurt, mai pitoresc. Arta naivă am început-o de la 31 de ani, să spunem; de fapt, cam 27. Mai exact, de mică am desenat.*

Tatăl meu a văzut din clasa a IV-a că știu să fac case și m-a pus să fac în creion, în culori.

În timp, în liceu, am făcut în creion pădure, peisaje. Am început cu nuanțe de culori de școală, pe urmă desene ca la școală și m-a văzut cineva, mi-a văzut câteva desene; un băiat, întâmplător, la serviciu, la fabrica de lapte unde am lucrat eu, mi-a văzut niște desene și făcuse un curs și mi-a zis: „Ia, încearcă în culori”. Mi-a dat pânză tratată, mi-a dat culori în ulei... „Încearcă!”.

Să vă spun sincer, mi-a fost un pic cam greu la început, dar am încercat: am făcut o casă, un copac retezat (a râs de mine, am făcut în loc de casă de sat, casă de oraș, nu cabană). A zis că e superb pentru „naivi”.

Nu mi-am dat seama, n-am știut încă, nu m-a inițiat nimeni; în orașul meu, Caransebeș, este... A fost un oraș mai micuț, unde arta abia acum a început să se dezvolte, avem și tabere pe care le face domnul Cojocar (s-a început de dinainte, de la domnul

Mihăilescu), deja sunt cinci ani de când se fac tabere de pictură și sculptură cu ajutorul primăriei.

Întâmplător, profesorul de română m-a recomandat arătându-i domnului director câteva tablouri... Că am început să pictez tablouri, dar peisaje, fără oameni, că n-am știut.

Și pe urmă, tot întâmplător, domnul Vintilă fiind acolo, un alt pictor vechi cu renume, mi-a spus să fac și un pescar. Și așa am început cu pescarii... să fie viață într-un tablou.

Așa am început să pictez, mai forțată, cu oameni, că mi-era teamă, nu știam cum se fac oameni. A zis că e foarte bine cum îi fac și așa am început cu arta naivă: pomii i-am făcut „naivi”, casele, dar n-am făcut oameni. Am dat viață acestor tablouri cu anumite... mi s-a spus că povești. Povești. Am început să explic, să arăt o poveste, o... ceva în fiecare tablou.

Dănuț Dumitrașcu: Ne „povestiți” puțin tabloul ăsta?

E.H.: În acest tablou este practic tatăl meu, plecat din sat la oraș.

Cum era înainte, pe vremuri, tinerii nu prea aveau ce să facă la sat; care erau mai dezghețați fugeau, cu bocceluța în mână, actele, cu ce știau ei (un par să se apere de câinii din drum) și a plecat cu opincile la oraș. Trece podețul peste apă, întâlnește animale, cu cățelul după el care l-a condus până la intrarea în oraș și am pus veverițe și păsărele, ca să vadă natura în care a trăit acest om până la tinerețe, până când s-a dezvoltat ca om și a renunțat la copilărie, rămânând în sat și a început să evolueze (ca fiecare, evoluăm). A căutat ceva mai bun și am zis să-l pun în acest tablou.

A fost o temă... Toată lumea ia teme din amintiri, din copilărie... M-am gândit și la această temă.

Acest tablou cu pescari... M-am gândit că așa a început prima dată, am început să pictez, să fie primul tablou. A fost un pic mai,

Ecaterina Hamat (Caransebeș), Mâncăcioșii

să zic, artistic acela, dar deja știu să fac „naiv” și este foarte bine. Și pentru psihic.

Toată lumea ar putea face artă naivă, dar prea puțini oameni au ambiție, pentru că imposibilul trebuie să-l facem posibil; este, de fapt, și un refugiu al sufletului omului, trebuie să-l găsim un pic ca-ntr-o poveste.

Trebuie să descoperim ceva, este pentru eternitate, viitor, rămâne pentru ceva mai... pentru copiii noștri, să evolueze. Trebuie să arătăm și celorlalți ce avem frumos. Dacă am fost dotați cu acest dar, această minune de la Dumnezeu, am zis că trebuie arătat, trebuie exploatat. Ca și marii înțelepți... Un înțelept degeaba este un înțelept, dacă nu-i învață pe ceilalți despre înțelepciunea lui.

Așa și noi. Arătăm arta, arătăm ceea ce putem, ca cei de după noi să fie și mai buni, să dezvolte acest dar și mai amplu.

D.D.: Față de peisajele de acolo din Caransebeș (e la munte oarecum) cum vi se pare că este tabăra de la Zimnicea?

E.H.: *Este tot între dealuri, n-aș putea să spun chiar așa, că nu este șes, nu este mare. Aproximativ, e cam la fel.*

Condițiile sunt aceleași: este totul bun, și mâncarea, și cazarea, oamenii sunt minunați.

Ce să spun? Suntem băgați în seamă. Simțim practic că noi, arta noastră contează.

Eu prima dată, când am început, am zis: „Doamne, dar cine mă bagă pe mine în seamă? Ce înseamnă artă? Că poate nu se...”.

Când am văzut la prima expoziție cât de importantă eram și cât de multă importanță mi se dă indiferent că fac mai puțin bine ca alții, poate mai frumos ca ceilalți, dar a contat: este felul meu în care expun ceea ce văd ochii mei, ceea ce simt eu.

Deci, arta se vede din fiecare, fiecare pictor redă natura prin ochii lui, prin sufletul lui, prin darul pe care-l au mâinile lui.

Asta consider eu că este o evoluție pentru fiecare dintre noi.

A transcris

Ioana Mădălina MUNTEANU

Referent, CNCPCT

Fotografii de **Rodica DINACHE**

Operator imagine, CNCPCT